[2020] 3 ਐਸ ਸੀ ਆਰ

ਕਾਜਲ

ਬਨਾਮ

ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਐਂਡ ਹੋਰ

(2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 735)

05 ਫਰਵਰੀ, 2020

[ਐੱਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ - ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਪੀੜਤ (ਨਾਬਾਲਗ) ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਟਰੈਕਟਰ 'ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ - ਉਸਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ - ਅਪਾਹਜਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 100% ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ 1.ਕਿਉ. ਘੱਟ ਹੈ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦੇ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਉਮਰ ਸਿਰਫ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਬੱਚਾ - ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐਮਏਸੀਟੀ) ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰੁ. 11,08,501/- ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਾਲਿਸੀ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ ਪਰ ਹੋਵੇਗੀ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ - ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਧਿਆ 25,78,501/- ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ: ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਵੰਚਿਤ ਉਸ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜੋ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਨੁਕਸਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੰਨੇ ਉਦਾਰ ਫੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਬਣਾਓ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਨੁਕਸਾਨ - ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕੀ ਹੈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 62,27,000/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ, ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ: ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ: ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰ); ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; ਦਰਦ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਸਹੂਲਤਾਂ ਆਦਿ, ਵਿਆਜ ਨਾਲ @7.5% ਪੀ.ਏ. ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਐਮਏਸੀਟੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਰਕਮ ਅਵਾਰਡ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ

ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਨਾਬਾਲਗ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਰੋਕੀ ਗਈ: ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੁਬਾਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਹੋਵੇ। ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ/ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ
ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਇਲਾਜ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ, ਦਵਾਈਆਂ, ਆਵਾਜਾਈ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ।

ਸੱਟਾਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਘਾਟੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (i) ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ; (ii) ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ, ਆਵਾਜਾਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ, ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਖਰਚੇ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, (iii) ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਜਾਂ ਕਮੀ, ਅਤੇ (iਬਨਾਮ) ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ. ਨੁਕਸਾਨ ਆਰਥਿਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਆਰਥਿਕ ਵੀ, ਪਰ ਸਭ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਹੁਤ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਇੰਨੇ ਉਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਬਣ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੰਚਿਤ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ/ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਘਾਟੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਟੋਕਨ ਹਰਜਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। [ਪਾਰਾ 5, 6][629-ਡੀ-ਐਚ]

1.2 ਇਲਾਜ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ, ਦਵਾਈਆਂ, ਆਵਾਜਾਈ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ। ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਤੱਕ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸਲ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ 1,38,501/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਜਬ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ 2,50,000/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 19][634-ਈ, ਜੀ]

1.3 ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ 4846/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਮੇਜਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ 40% ਜੋੜ ਕੇ, ਇਹ ਰੁਪਏ 6784.40/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, ਭਾਵ, 81,412.80 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। 18 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ 14,65,430.40 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 14,65,430.40 ਰੁਪਏ ਹੈ। 14,66,000/-। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕੋਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ 51 ਦਿਨਾਂ ਲਈ 500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਖਰਚਾ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ 51,000/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। [ਪਾਰਸ 20, 21][635-ਬੀ-ਸੀ, ਐੱਫ
1.3 ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਖਰਚੇ
ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 5,000/- ਰੁਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ 10,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, ਜੋ ਕਿ 1,20,000/- ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ 18 ਦੇ ਗੁਣਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ. ਇਹ ਉਸਦੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲਈ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 21,60,000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25||637-ਡੀ]

1.4 ਦਰਦ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

100% ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਮਰਥਤਾ ਵੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਉਦਾਰ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 15,00,000/ ਰੁਪਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 26, 27][638-ਏ, ਡੀ.ਜੇ

1.4 ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 3,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 28] [638-ਈ]

1.5 ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ

ਉਸ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਉਹ 50-60 ਸਾਲ ਹੋਰ ਜੀਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 5,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਾਰਾ 29][638-ਜੀ]

1.6 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਪੀੜਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਤੱਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਬਨਾਮ ਸੁਸਾਮਾ ਥਾਮਸ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਬਾਲਗਾਂ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨ ਤੱਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੀੜਤ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਮਏਸੀਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ◌ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਵਿਆਜ ਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਐਮਏਸੀਟੀ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ◌ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। [ਪਰਾ 30||638-ਐਚ; 639-ਏ; 640-ਡੀ-ਐਫ]

ਮਹਾਪ੍ਰਬੰਧਕ. ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਬਨਾਮ ਸੁਸਾਮਾ ਥਾਮਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 176 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

1.7 ਵਿਆਜ

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੁਬਾਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ/ਉਚ ਅਦਾਲਤ ◌ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਸਮੇਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ/ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੱਕ 7.5% ਸਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਲੱਗੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 31][641-ਬੀ-ਸੀ]

1.8 ਰਾਹਤ

ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ 62,27,000/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਕਮ 'ਤੇ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਆਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ/ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੱਕ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਐਮ ਏ ਸੀ ਟੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ, ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ। ਪਾਰਸ 32, 33||641-ਡੀ, ਜੀ-ਐਚ; 642-ਏ]

ਮੈਸਰਜ਼ ਕੋਨਕੋਰਡ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨਿਰਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 1980 ਏਸੀਜੇ 55 (ਐਸ ਸੀ); ਆਰ.ਡੀ. ਹਟੰਗੜੀ ਬਨਾਮ ਪੈਸਟ ਕੰਟਰੋਲ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਿਟੇਡ (1995) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 551: [1995] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 75; ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2011) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 343: [2010] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 179; ਕੇ. ਸੁਰੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2012) 12 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 274: [2012] 11 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 414- 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਗੋਬਾਲਡ ਮੋਟਰ ਸਰਵਿਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਮ.ਕੇ. ਵੇਲੁਸਵਾਮੀ ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1: [1962] ਐਸਸੀਆਰ 929; ਨਗਰ ਨਿਗਮ

ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਸੁਭਗਵਤੀ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ., 1966 ਏਸੀਜੇ 57; ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1996) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 362: [1996] 2 ਐਸਯੂਪੀਪੀਐਲ. ਐਸ ਸੀ ਆਰ 443; ਸੰਦੀਪ ਖੰਡੂਜਾ ਬਨਾਮ ਅਤੁਲ ਡਾਂਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 351; ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 2013 (10) ਸਕੇਲ 668 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਫਿਲਿਪਸ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ (1874) 4 ਕਿਉਬੀਡੀ 406; ਮੇਡੀਆਨਾ [1900] ਏਸੀ 113; ਐਚ. ਵੈਸਟ ਐਂਡ ਸਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸ਼ੈਫਰਡ 1963 2 ਡਬਲਯੂ.ਐਲ.ਆਰ. 1359; ਵਾਰਡ ਬਨਾਮ ਜੇਮਸ (1965) 1 ਸਾਰੇ ਈਆਰ 563; ਟੇਲਰ ਬਨਾਮ. ਓ'ਸੀਓਐਨਐਨਓਆਰ 1971 ਏਸੀ 115 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

1980 ਏਸੀਜੇ 55 (ਐਸ ਸੀ)	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 14
[1995] 1 ਐਸਸੀਆਰ 75	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 15
[2010] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 179	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 16
[2012] 11 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 414	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 17
[1962] ਐਸਸੀਆਰ 929	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 22
1966 ਏਸੀਜੇ 57	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 24
[1996] 2 ਸਪਲ. ਐਸ ਸੀ ਆਰ 443	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 24
(2017) 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 351	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 24
2013 (10) ਸਕੇਲ 668	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 26
(1994) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 176	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 30

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਦੀਵਾਨੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 735 2020।
2010 ਦੇ ਐਫਏਓ ਨੰਬਰ 4863 ਵਿੱਚ 2017 ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੰਬਰ 23736 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 05.04.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਧਰੁਵ ਗੌਤਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਾਰੂ ਅੰਬਵਾਨੀ, ਐਡ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐੱਸ.ਐੱਲ. ਗੁਪਤਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੋਮਰ, ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁੰਜਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਕਾਸ ਚੰਦਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

1. ਕਾਜਲ ਇੱਕ ਚਮਕੀਲਾ ਮੁਟਿਆਰ ਸੀ। ਉਹ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦੀ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, 18 ਅਕਤੂਬਰ, 2007 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਕਾਜਲ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਟਰੈਕਟਰ 'ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਨੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਕਾਜਲ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲੇ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੀਜੀਆਈ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਵਿਖੇ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਕਾਜਲ ਦਾ ਆਈਕਿਊ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਗੰਭੀਰ ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਸੰਤੁਲਨ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 100% ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਡਾ. ਛਾਬੜਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-4), ਜੋ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਕਸ. ਪੀ6) ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦਾ ਆਈ.ਕਿਊ. ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ 20% ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਉਮਰ ਸਿਰਫ 9 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬਿਸਤਰ 'ਤੇ ਲੇਟੀ ਹੋਈ ਕਾਜਲ ਵੱਡੀ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਾਲਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਾਹਵਾਰੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਦਿਮਾਗ 9 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇਗੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ.

3. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜੋ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਨਿਯਮ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿਚ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਚਿਤ ਹੈ।

4. ਕਾਜਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐਮਏਸੀਟੀ) ਨੇ ਰੁ. 11,08,501/- ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ ਪਰ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 25,78,501/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਿਰ	ਉਚ ਅਦਾਲਤ
ਉਮਰ	12
ਗੁਣਾ	–
ਆਮਦਨ (ਹੋਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ)	15,000/- ਰੁਪਏ
ਅਪਾਹਜਤਾ	100%
ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ	2,70,000 ਰੁਪਏ
ਦਰਦ, ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ	3,00,000/- ਰੁਪਏ
ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਚਾਰਜ	3,20,000/- ਰੁਪਏ (44 ਸਾਲਾਂ ਲਈ 2500 ਰੁਪਏ)
ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ	2,00,000/- ਰੁਪਏ
ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	3,00,000/- ਰੁਪਏ
ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ	1,38 501/- ਰੁਪਏ
ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਵੇਰਵੇ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ	50,000/- ਰੁਪਏ
ਕੁੱਲ	25,78,501/- ਰੁਪਏ

ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ।

5. ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸੱਟਾਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਘਾਟੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (i) ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, (ii) ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ, ਆਵਾਜਾਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁਰਾਕ, ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਖਰਚੇ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, (iii) ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ, ਅਤੇ (iਬਨਾਮ) ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ। ਨੁਕਸਾਨ ਆਰਥਿਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵੀ, ਪਰ ਸਭ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6. ਮਨੁੱਖੀ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਕਮੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਹੁਤ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਇੰਨੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਬਣ ਸਕੇ। ਵੰਚਿਤਤਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਤੱਕ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ/ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਘਾਟੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਟੋਕਨ ਹਰਜਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

7. ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁ ਤੋਂ ਚੁਕਵੇਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਫਿਲਿਪਸ ਬਨਾਮ ਵੈਸਟਰਨ ਰੇਲਵੇ ਕੰ., ਫੀਲਡ, ਜੇ. ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਚੁਕਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ:

"ਤੁਸੀਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਲਈ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ. ਇਸ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਝੱਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। " ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰਜਾਨੇ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ "ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ"।

9. ਮੇਡੀਆਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਹੈਲਸਬਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਅਕਸਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹਰਜਾਨਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਜਿਊਰੀ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। , ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤ ਕੰਮ ਲਈ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਅਤੇ ਆਮ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲਓ: ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਗਣਿਤਕ ਗਣਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੀ ਹੈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਹੀ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਵਰਗੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਦਲੀਲਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਮਰਦਾਨਾ ਮਨ ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ, ਫਿਰ ਵੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10. ਐਚ. ਡਬਲਯੂਈਐਸਟੀ & ਐਸਓਐਨ ਐਲਟੀਡੀ.ਬਨਾਮ. ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਮੌਰਿਸ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ। ਸ਼ੈਫਰਡ, ਬਹੁਤ ਚੁਕਵੇਂ ਹਨ

1, (1874) 4 ਕਿਉਬੀਡੀ 406

2. [1900] ਏਸੀ 113

3. 1963 2 ਡਬਲਯੂਐਲਆਰ 1359

ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਐਂਡ ਹੋਰ [ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

"ਪੈਸਾ ਇਸ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਗੁਆਚ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਪੈਸਾ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਫਰੇਮ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਚਕਨਾਚੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਜੱਜ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਵਾਰਡ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਡੇਵਲਿਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਲਈ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰਕਮ ਸਮਝੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ "ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ", ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

11. ਲਾਰਡ ਡੇਨਿੰਗ ਨੇ ਵਾਰਡ ਬਨਾਮ ਜੇਮਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਰੱਖੇ:

"ਪਹਿਲਾਂ, ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ: ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਇੰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਭਵ ਜਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਇਕਸਾਰਤਾ: ਅਵਾਰਡਾਂ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦਾ ਕੁਝ ਮਾਪਦੰਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।"

12. ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਣਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

4. (1965) 1 ਸਾਰੇ ਈਆਰ 563

ਕੰਮ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ. ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਮੈਕਗ੍ਰੇਗਰ ਦੇ ਟ੍ਰੀਟਿਸਸਨ ਡੈਮੇਜਸ ਵਿੱਚ, 14ਵੀਂ ਐਡ., ਪੈਰਾ 1157, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੱਟ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਾਣਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਵੰਡਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ, ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ."

14. ਮੈਸਰਜ਼ ਕੋਨਕੋਰਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨਿਰਮਲਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"2... ਕੁਆਂਟਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਉਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਠੋਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਅੰਗ ਨੂੰ ਉਦਾਰ ਪੈਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

15. ਆਰ.ਡੀ. ਹਟੰਗੜੀ ਬਨਾਮ ਪੈਸਟ ਕੰਟਰੋਲ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਟਿਡ, ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਖੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ:

"9. ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਸਾਨ। ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪੀੜਤ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਅੰਤਰਾਲਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੈਸਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੈਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੁਕਸਾਨ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਗਣਿਤਕ ਗਣਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਦੋ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼; (iii) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੈਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ:
(i) ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਦਮੇ, ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਝੱਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, (ii) ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. 1980 ਏਸੀਜੇ 55 (ਐਸ ਸੀ)
6. (1995) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 551

ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਚੱਲਣ, ਦੌੜਨ ਜਾਂ ਬੈਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, (iii) ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਮ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, (iਬਨਾਮ) ਅਸੁਵਿਧਾ, ਤੰਗੀ, ਬੇਅਰਾਮੀ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ।"

16. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

"6. ਨਿਜੀ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ:

ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਸਾਨ)

(1) ਇਲਾਜ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ, ਦਵਾਈਆਂ, ਆਵਾਜਾਈ, ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ, ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ।

(ii) ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਭ) ਜੋ ਜ਼ਖਮੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

(ਏ) ਇਲਾਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ,

(ਬੀ) ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

(iii) ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ।

ਗੈਰ-ਮਾਇਕ ਨੁਕਸਾਨ (ਆਮ ਨੁਕਸਾਨ)

(iv) ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਰਦ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸਦਮੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ।

(v) ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ)

(vi) ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਆਮ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਦਾ ਛੋਟਾ ਹੋਣਾ)।

ਰੁਟੀਨ ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਡਰਹੈੱਡਸ (i), (ii) (ਏ) ਅਤੇ (iਬਨਾਮ) ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੱਟ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਾਸ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ (1) (ਬੀ), (iii), (v) ਅਤੇ (v) ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ, ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ) ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ"

7.(2011) ।ਐਸ ਸੀ ਸੀ 343

17. ਕੇ. ਸੁਰੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

"2. ਦਿਲ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਲਈ ਅਸਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਸਲੀਅਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਿਵਹਾਰਕ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 168, 1988 (ਸੰਖੇਪ 'ਅਧਿਨਿਯਮ' ਲਈ) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ" ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ" ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।"

18. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

ਇਲਾਜ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ, ਦਵਾਈਆਂ, ਆਵਾਜਾਈ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ।

19. ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਸਿਰਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੁ. 1,88,501/-। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁ. 1,38,501/- ਕਾਜਲ ਦੇ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਅਸਲ ਖਰਚਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। 18.10.2007 ਨੂੰ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੋਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ 21.10.2007 ਤੋਂ 12.11.2007 ਤੱਕ ਦਾਖਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ 12.11.2007 ਤੋਂ 08.12.2007 ਤੱਕ ਦੁਬਾਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਲਗਭਗ 51 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਡਾਕਟਰ ਸਮੀਰ ਅਗਰਵਾਲ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਅਤੇ ਪੀਜੀਆਈ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਡਾ: ਰਾਜੇਸ਼ ਛਾਬੜਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-4) ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਤੱਕ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸਲ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ 1,38,501/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਜਬ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਅਸੀਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ 2,50,000/- ਰੁਪਏ

ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇਹੋਰ [ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

ਕਾਰਨਿੰਗ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

20. ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਲੜਕੀ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਸੀ, ਸਿਰਫ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਆਮਦਨ ਸੀ। 15,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਭਵਿੱਖੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਟਿਆਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਮਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। 15,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਰੁ. 15,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ 4846/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਮੇਜਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ 40% ਜੋੜ ਕੇ, ਇਹ 6784.40/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, ਭਾਵ, 81,412.80 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। 18 ਦੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਰੁਪਏ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 14,65,430,40, ਜੋ ਕਿ ਰੁ. 14,66,000/-

21. ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਲਈ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟੈਰਟਫੀਜ਼ਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਬੇਲੋੜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 2-3 ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਆਏ ਹੋਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਆਦਿ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਰਨਾਲ ਜਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ। ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ 51 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ 500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਲੈ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ 51,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਚਾਰਜ

22. ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਚਾਰਜ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ @2,500/- 44 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਰੁ. 13,20,000/-। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਗੁਣਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੁਣਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਗੁਣਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਆਮਦਨ ਦੀ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗੋਬਾਲਡ ਮੋਟਰ ਸਰਵਿਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਮ.ਕੇ. ਵੇਲੁਸਵਾਮੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਵਿੱਚ ਗੁਣਕ ਸਿਸਟਮ ਕਾਰਕ, ਦਰ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਲੰਬੀ ਉਮਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾਵਾਂ। ਸਾਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਧੀਆਂ, ਗੁਣਕ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਿਹਤਰ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ' ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

23. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟੇਲਰ ਬਨਾਮ ਓ'ਕੋਨਰ 10 ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ:

"ਸਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਰਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਰਕਮ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਗੁਣਕ ਲਗਾ ਕੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਲ, ਅਤੇ ਉਸ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਲ ਦੀ ਛੂਟ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹਰਜਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਣਕ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੋਟਾ ਨਿਆਂ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ ਕੀਮਤੀ ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਕ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਹ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

24. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਸੁਭਗਵਤੀ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ, ਯੂਪੀ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ, ਸੰਦੀਪ ਖੰਡੂਜਾ ਬਨਾਮ ਅਤੁਲ ਡਾਂਡੇ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਣਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਾਈਡ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

9. *ਏ ਆਈ ਆਰ 1962 ਐਸ ਸੀ 1

10. 1971 ਏਸੀ 115

11. 1966 ਏਸੀਜੇ 57

12. (1996) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 362

13. (2017) 3 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 351

ਮਲਟੀਪਰਟੋ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ 44 ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗੁਣਕ 18 ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

25 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਈ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ ਬਹੁਤ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਤੇ ਮਲ ਆਦਿ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਉਹ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਹਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 24 ਘੰਟੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਿਸਤਰੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਲ 2010 ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 4846/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 5,000/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। 10,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਰੁ. 1,20,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ, ਅਤੇ 18 ਦੇ ਗੁਣਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਉਸਦੇ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸੇਵਾਦਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 21,60,000/- ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਦਰਦ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

26. ਦਰਦ, ਤਕਲੀਫ਼, ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਰਜਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 3,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਲਿਕਾਰਜੁਨ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 4, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 6,00,000/- ਰੁਪਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਪੰਗਤਾ 90% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ 100% ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੰਭੀਰ ਅਸੰਤੁਲਨ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹ ਨੌ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ਼ ਛੱਡ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਵਿਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਝੱਲਣ ਵਾਲਾ ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ।

27 ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ. ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਹੈ

14,2013 (10) ਸਕੇਲ 668

ਇਸ ਲਈ, 100% ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਮਰਥਤਾ ਵੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਵਾਰਡ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਬਲਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਅਪੰਗਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਬੱਚਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਪਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਉਮਰ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵਰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਔਰਤ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 9 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬੱਚੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ; ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨੰਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕਦੀ; ਉਹ ਕਾਰਟੂਨ ਜਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਉਹ ਬਚਪਨ ਦੇ ਮਜ਼ੇ, ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗੀ; ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ; ਉਸ ਕੋਲ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਕੱਲੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਸਬਜ਼ੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰੁਪਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 15,00,000/-।

ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

28. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 3,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ।

ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ

29. ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ਼ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਰਕਮ ਇੱਕ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਹ ਬੱਚਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਡਾਕਟਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਸ ਗੱਦੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਬੱਚੀ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਉਹ 50-60 ਸਾਲ ਹੋਰ ਜੀਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 5,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

30. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਜਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਰਕਮ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਬਨਾਮ ਸੁਸਾਮਾ ਥਾਮਸ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ 15 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ

"17... (1) ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ, ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,

(ii) ਅਨਪੜ੍ਹ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਚੱਲ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਦ, ਰਿਕਸ਼ਾ, ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ., ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਚਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(iii) ਅਰਧ-ਪੜ੍ਹੇ-ਪੜ੍ਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ (i) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਕਿ ਰਕਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ (ii) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਰਕਮ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

(iv) ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਪਰੋਕਤ (i) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ (ii) ਅਤੇ (iii) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਉਮਰ, ਵਿੱਤੀ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਹ ਵਰਗ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ,

(v) ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ (7) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ,

15. (1994)2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 176

(vi) ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਅੱਗੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਖਰਚੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ,

(vii) ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਐਡਵਾਂਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਪ੍ਲਸਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ,

(viii) ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ..

ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਬਾਲਗਾਂ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨ ਤੱਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੀੜਤ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਮਏਸੀਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ◌ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਵਿਆਜ ਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਐਮਏਸੀਟੀ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ◌ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਵਿਆਜ

31 ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ 14,70,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 7 5% ਦਾ ਵਿਆਜ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 171 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ

171. ਵਿਆਜ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ, ਅਜਿਹਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਆਜ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੁਬਾਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ/ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ/ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੱਕ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਆਜ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰਾਹਤ

32. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ 62,27,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

ਸੂਚੀ ਨ.	ਸਿਰ	ਰਕਮ
(1)	ਇਲਾਜ, ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚੇ	ਰੁ.2,50,000/-
(2)	ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ (ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ)	51,000/- ਰੁਪਏ
(3)	ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	14,66,000/- ਰੁਪਏ
(4)	ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਚਾਰਜ	21,60,000/- ਰੁਪਏ
(5)	ਦੁੱਖ, ਦੁੱਖ, ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ	15,00,000/- ਰੁਪਏ
(6)	ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	3,00,000/- ਰੁਪਏ
(7)	ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ	5,00,000/- ਰੁਪਏ

ਇਸ ਰਕਮ 'ਤੇ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਆਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ/ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਐਮਏਸੀਟੀ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

33. ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ, ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ।

34. ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅੱਜ ਤੋਂ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਐਮਏਸੀਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰੇਗੀ। ਐਮਏਸੀਟੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਦਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ। ਇਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਤਿਮਾਹੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਰਕਮ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 5 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੱਚਾ ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ, ਐਮਏਸੀਟੀ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਰਕਮ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਰਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਐਮਏਸੀਟੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

35. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਲਾਂ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- **ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।**



Advocate Shifa Kler